

Svarilno in podučno.

Hudodelnik.

Žalosten izgled napačne otroške odreje.

VI.

Orjaška terdnjava Petrovaradinska, sozidana na peči-nastem homcu ob obrežji silne reke Donave, pokazuje se popotniku gledé zunajne njene slike kakor ogromno predgorje v sinjem morji, kadar jo popotnik gleda od gornje strani reke; od kopnega pa se predstavlja očesu kakor brezkrajna gomila nepremagljivih zaprek, ktere se zoperstavljajo vsakemu ljudskemu navalu. Tu je nasip do nasipa, nasip v nasipu in nad nasipom; terdnjava do terdnjave in terdnjava nad terdnjavo; zid do zida, zid v zidu in nad zidom; vse je veliko, terdno, močno in zanesljivo zagrajeno. — Ko pa človek noter v terdnjave pride, zgubi se med votline zidin in vsakoverstnih novih zgrad. Razun teh zidanj pa se vidi tam v odložni strani mnogo sob, kterih duri so z železnimi vratmi zaklenjene in katerih okna so z močnim železnim rešetkom gosto prepletene. To so ječe, v ktere se ponoči zapirajo vlovljeni hudodelniki, kteri zakovani v železne verige podnevi očitno delati morajo. Kadar se zjutraj odpró te ječe in vklenjeni jetniki gredó na delo, zasliši se rožljanje verig, da človeka ušesa bolé.

Zmed jetnikov so prišli eni v zapor zavolj ubojstva, ali zavolj tatvine, ropa, ubega, eni so bili požigavec, gojufi itd. Vsi skupej pa so hudobnega pogleda, vsi sirovi in neotesani — živa slika naj nižje verste človeške družbe.

Ako jih bolj natanko ogledujemo, nahajamo med njimi samo enega, na čigar licu zapazimo znaminja nekdanje lepote in omike, — sin je odličnih in blagih staršev, po katerih je podedoval nekdaj veliko premoženje. Pa kako je do spel on v ječo med tatove, ubijavce in hudodelnike?

Razujzdano življenje, pigančevanje in kvartanje požerlo mu je premoženje, in pahnilo ga v brezno sramote. Odrastel je v obilnosti in bogastvu, mati ga v slepoti napačne materinske ljubezni namesto dobre odreje popolnoma pokvari. Ko je zapravil svoje premoženje in mogel slovó dati poprejšnjim razvadam, ga prepade obup. Ko je zastavil in prodal premoženje svoje in svoje žene, tudi njene dragocnosti, in še celo svoj in njeni zakonski perstan, zrastli so mu poslednjič še predolgi persti, ktere je pričel stegovati po ptujem premoženji: in zato ga vidimo zdaj v težki ječi.

Strašna je ta spremembra! Kdo more spoznati v ti prosti, iz debelega sukna narejeni hali brez kroja in ukusa, v teh belih kodrastih ozkih in kratkih hlačah, skoz ktere se na stranéh kažejo debele, iz konopnega platna sošite spodnje hlače, kdo, rečem, v ti podobi spoznati more nekdanjega gizdelina Ačimovega Jefrema, ki se je oblačil v svilo in beržun, ponašal se z zlatom in dragocenimi kamni?

Blagor njegovi materi, da že počiva v grobu in ne vidi sramote svojega ljubljenca!

Blagor tudi njegovi ženi, da ni doživela njegove slednje osode. Končala jo je težka žalost — minulo je že nekoliko let, kar je sklenila prežalostno življenje. Še le v hladnem grobu se ji je upokojilo mučeno serce! Al kje sta Jefremova otroka? Mlajši je pohitel kmalo za materjo v grob, — starši pa je prišel k dobrim in poštenim ljudém, ki so se usmilili uboge sirotice, ktero ima in nima očeta, zakaj on bo mogel še mnogo let v zaporu ostati in pokoriti se za svoje hudodelstva!

(Konec sledí.)

Kratkočasnica.

Otok zeló bogatega tergovca in posestnika več kupčijskih ladij je po nemarnosti pesterne v morje padel, in gotovo bi bil utonil, ako bi mu ne bil neki mornar na pomoc priskočil in ga smerti otel. Oče neizrečeno vesel, da mu je bilo dete ohranjeno, mornarja k sebi pokliče

in mu reče: „življenje mojega otroka mi je ljubše kakor vse drugo na svetu; ker si mi najdražji bizer pogube rešil, sem tvoj dolžnik; izvoli si toraj tri reči; rad ti jih dam, ako le mojega premoženja ne presežejo. Mornar ne misli dolgo, kaj bi si izvolil, ampak naglo reče: „Ako smem prositi, dajte mi pervič: toliko žganjice, da bom v nedeljo celi dan pil, kolikor bom mogel; — drugič pa: toljko mesa, kolikor ga bom mogel en dan snesti.“ Gospodar se nasmeja, in radoveden, kaj si bo mornar še izvolil, ga vpraša: „in tretjič?“ — „Tretjič, tretjič? misli in misli, kar se po glavi počoha in naglo reče: tretjič — še enmaló žganjice! — Pijanec ostane pijanec!

Novičar iz avstrijanskih krajev.

Iz Dunaja — naj se glasi nadpis sledečih verstic, pisanih sicer v Ljubljani, ker se ozirajo na to, kar smo doživeli na Dunaju od 9. do 17. maja. Pa le kratke čertice morejo današnje biti; obširniši popis bode pozneje sledil. Da je razstava bila veličanska, nam bode vsak rad verjet, ako mu povemo, da bilo je viditi okoli 2000 mašin in kmetijskega orodja, živine blizu 2000 glav, 6 večjih in manjših dvorán je bilo napolnjenih s poljskimi pridelki, ena dvorána z razno robo, ki jo kmet za hišo in svojo obleko potrebuje; gojzdnarskih stvarí in lesovja pa je bilo pod streho in pod milim nebom na vertu toliko nakupičenih, da ni bilo skor mogoče vsega ogledovati, akoravno je bilo vse prav lepo razversteno. Natanjčno ogledovanje pa je toliko težje bilo, ker po desetih dopoldne do poznega večera je tolika gnječa v razstavi bila, kakor na sejmu, prepolnem ljudi. Vsaki dan je čez 20.000 ljudi ogledovalo razstavo, in v vsem skupej se more reči, da je bilo čez 150.000 gledavcov. Kakor naši bravci vedó, so tudi Cesar prišli iz Ogerskega razstavo ogledavat in so veseli bili o tem, kar so vidili. Ker se je veliko več reči v razstavo poslale kakor je dunajska kmetijska družba izperva mislila, je bilo tudi treba število svetinj pomnožiti, ki so se delile izverstnišim rečem. Oče Cesarev, svetli nadvojvoda Franc Korl, so jih delili v petek popoldne od treh do sedmih, pri kateri priložnosti je bila tudi tista živina na ogled pripeljana, ki je bila z medaljami poslavljena. V vsem skupej je biló 424 svetinj podeljenih, zraven teh pa še mnogo pohvalnih pisem, ktere pa ob delitvi svetinj niso bile razglasene. Ker nimamo še v rokah popolnega imenika vseh svetinarjev in pohvaljenih, še ne moremo na drobno povedati: kdo je kaj dobil in kaj. To vémo, da naša kmetijska družba je prejela zlato svetinjo za naberko kmetijskih pridelkov iz vse krajnske dežele, zraven te pa še sreberno in troje bronastih svetinj, verh tega pa še nekoliko pohvalnih pisem za lončarsko posodo, za slamnate klobuke in drugo slamnato robo, za polhove kape in polhovo kožuhovino, za železno kmetijsko orodje itd. Gosp. predsednik kmetijske družbe Terpinc je dobil sreberno medaljo za živino, eno bronasto za razstavljeni mašino, eno pa za kmetijske pridelke; dalje so prejeli medalije: gosp. Duller, gojzdnarsko oskerbništvo Auerspergovih grajsin v Kočevji in c. k. Idrijsko oskerbništvo. Kdo je verh vsega tega se prijel pohvalne pisma, ne moremo še povedati, pa bomo na drobno povedali vse, kadar bomo zvedili. Škoda, da popolni imenik poslavljencov iz naših sosednih dežel. V nedeljo popoldne je bilo srečkanje. V „Oglasniku“ današnjem se berejo vse številke, ki so kaj zadele. Specali so čez 50.000 srečk, in za 21.000 gld. skupljenega dnarja je dunajska kmetijska družba kupila v razstavi mnogoverstne robe, ki jo bojo dobili, kdor je kaj zadel. Izmed tistih srečk, ki jih je prodala ljubljanska kmetijska družba, dobi srečka 17.452 2 leti staro telico mircodolinskega rodú, srečka 24938 pa 5 let staro kravo tudi tega rodú, srečka 14948 reporeznico, srečke 2425, 2433, 9943 in 37925 pa nogradske kopače. Srečana živina